

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Traducerea și permisiunea de republicare au fost oferite sub autoritatea Direcției Generale Agent Guvernamental, Ministerul Justiției al Republicii Moldova (justice.gov.md). Permisuniunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

The present text and the authorisation to republish were granted under the authority of the Governmental Agent's General Department from the Ministry of Justice of the Republic of Moldova (justice.gov.md). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Direction générale de l'Agent gouvernemental du Ministère de la Justice de la République de Moldova (justice.gov.md). L'autorisation de republier cette traduction a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

SECȚIA A TREIA

CAUZA FEODOROV c. REPUBLICII MOLDOVA

(Cererea nr. 42434/06)

HOTĂRÎRE

STRASBOURG

29 octombrie 2013

DEFINITIVĂ
29.01.2014

Poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Feodorov c. Republicii Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Treia), întrunită într-o Cameră compusă din:

Josep Casadevall, *președinte*,

Alvina Gyulumyan,

Ján Šikuta,

Luis López Guerra,

Kristina Pardalos,

Johannes Silvis,

Valeriu Grițco, *judcători*,

și Santiago Quesada, *grefier al Secției*,

Deliberând la 1 octombrie 2013 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărîre, care a fost adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. Cauza a fost inițiată prin cererea (nr. 42434/06) depusă la 26 septembrie 2006 contra Republicii Moldova la Curte potrivit articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ("Convenția"), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Sergiu Feodorov („reclamantul”).

2. La 15 octombrie 2008 reclamantul a decedat. La 30 martie 2009 dna Elena Sturza, mătușa lui și legatar universal, și-a exprimat dorința de a continua procedura. Ea a prezentat un testament autentic din 18 august 2006 prin care reclamantul i-a testat toată averea sa.

3. Reclamantul și mătușa sa, căreia i-a fost acordată asistență juridică, au fost reprezentați de către dl R. Zadoinov, avocat care își desfășoară activitatea în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova (« Guvernul ») a fost reprezentat de către Agentul său, dl L. Apostol, din cadrul Ministerului Justiției.

4. În cererea sa, reclamantul s-a plîns în particular de încălcarea articolelor 3 și 13 din Convenție.

5. La 18 octombrie 2010 cererea a fost comunicată Guvernului.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

6. Reclamantul s-a născut în anul 1981 și locuia, la momentul faptelor, în Chișinău.

A. Pretinsele rele tratamente

7. La 26 ianuarie 2006 aproximativ la ora 23.00, reclamantul și vărul său au fost reținuți de colaboratorii de poliție ca urmare a unei altercații în stradă cu alte trei persoane și au fost aduși silit la un sector de poliție Buiucani din Chișinău.

8. La sectorul de poliție, cele trei persoane implicate în bătaie au declarat că ar fi fost agresați de către reclamant și vărul său și că acesta din urmă le-ar fi furat bani. Colaboratorii de poliție au percheziționat reclamantul și vărul acestuia și au găsit printre altele un balonaș de gaz lacrimogen și o sumă de bani corespunzătoare celeia care ar fi fost furată.

9. În aceeași zi, a fost inițiată o procedură împotriva reclamantului pentru tulburarea ordinii publice, opunerea de rezistență în timpul reținerii sale și ultragierea colaboratorilor de poliție. Reclamantul a fost plasat în detenție provizorie.

10. Potrivit reclamantului, colaboratorii de poliție l-au lovit cu pumnii și picioarele peste cap și alte părți ale corpului la sectorul de poliție. Potrivit versiunii Guvernului, reclamantului i-au fost cauzate leziuni corporale numai în timpul altercației cu cele trei persoane.

11. La 27 ianuarie 2006 judecătoria sectorului Buiucani mun. Chișinău l-a găsit vinovat pe reclamant de comiterea faptelor imputate (paragraful 9 supra) și i-a aplicat arest administrativ pe un termen de 5 zile.

12. După ședința de judecată, reclamantul a fost condus la spital pentru a fi supus unui examen medical. Spitalul de Urgență i-a eliberat la 7 februarie 2006 un certificat care atestă următoarele: fractura oaselor nazale fără deplasare, plagă contuză în regiunea pavilionului auricular drept, stare de ebrietate.

13. Reclamantul a executat pedeapsa sa la Comisariatul de poliție Buiucani mun. Chișinău și la Comisariatul general de poliție Chișinău.

14. Potrivit declarațiilor sale, la Comisariatul de poliție Buiucani mun. Chișinău, colaboratorii de poliție l-au lovit cu pumnii și picioarele peste cap, corp și picioare.

15. La 1 februarie 2006 reclamantul a fost eliberat.

16. La 2 februarie 2006 reclamantul a fost examinat de către un expert medic-legist; potrivit raportului întocmit de acesta din urmă, reclamantul a declarat că ar fi fost bătut în stradă de către o persoană necunoscută la 26 ianuarie 2006, la ora 23.00. În raportul său, expertul medic-legist a constatat în jurul ochiului stâng o echimoză ovală, violet-gălbuie, cu dimensiunea 5,5x5 cm, două excoriații în regiunea temporală pe dreapta, pavilionul urechii drepte, acoperite cu crustă brună cu dimensiunea 1,5x0,6 cm și 2x0,1 cm, precum și o echimoză gălbuie cu dimensiunea 3x4 cm pe obrazul drept. El a notat că leziunile au fost cauzate cu un obiect contondent cu suprafața limitată, posibil în circumstanțele indicate de reclamant și se califică ca leziuni corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății.

17. La 8 februarie 2006 medicul legist a completat raportul de examinare medico-legală constatînd fractura oaselor nazale ale reclamantului. El a calificat leziunile acestuia ca vătămări corporale ușoare, deoarece acestea duc la o dereglare a sănătății de scurtă durată peste 6 dar nu mai mult de 21 zile.

B. Plîngerii penale împotriva celor trei particulari și colaboratorilor de poliție

18. La 9 februarie 2006 reclamantul și vărul său au depus plîngerii împotriva celor trei persoane implicate în altercație pentru agresiune. Reclamantul a anexat la plîngerea sa certificatele medicale care i-au fost eliberate la 2 și 7 februarie 2006 (paragrafele 12 și 16 *supra*). El a afirmat, printre altele, că vărul lui ar fi utilizat un balonaș de gaz lacrimogen pentru a se apăra.

19. În depozițiile lor din 20 februarie, 25 februarie și 6 martie 2006, cele trei persoane menționate în plîngere au declarat că vărul reclamantului i-a agresat cu un balonaș de gaz lacrimogen și ulterior a furat bani de la una dintre ele. Persoanele au recunoscut că ar fi ripostat utilizînd forța fizică împotriva reclamantului și vărului său care, potrivit lor, se afla în stare de ebrietate. Persoanele au menționat suplimentar că cei doi bărbați au opus rezistență colaboratorilor de poliție care au intervenit pentru a opri încăierarea și că i-a insultat atît pe ei cît și pe colaboratorii de poliție ai comisariatului.

20. Printr-o scrisoare din 17 martie 2006 Comisariatul sectorului Buiucani mun. Chișinău a informat reclamantul că cele trei persoane împotriva cărora el a depus plîngere au procedat în limitele legitimei apărări și că ele nu pot fi atrase la răspundere administrativă.

21. La 12 mai 2006 reclamantul a depus o plîngere la Procurorul General, denunțînd, printre altele, relele tratamente care i-au fost aplicate la Comisariatul de poliție Buiucani mun. Chișinău.

22. În declarația sa din 30 mai 2006 depusă la procuratură, el a afirmat că la 26 ianuarie 2006 colaboratorii de poliție i-au aplicat lovituri peste corp în incinta postului de poliție. De asemenea, reclamantul a declarat că în seara următoare el a fost maltratat la Comisariatul de poliție Buiucani mun. Chișinău de către colaboratorii de poliție, cu scopul de a mărturisi furtul pe care l-ar fi comis vărul său.

23. În aceeași zi, procuratura a primit, de asemenea, declarația vărului reclamantului, care a susținut că colaboratorii de poliție l-au lovit la 26 ianuarie 2006 pe traseul spre sectorul de poliție, precum și în incinta postului de poliție pentru a obține mărturisiri. Suplimentar, vărul a menționat că în incinta postului de poliție reclamantul, de asemenea, a fost lovit de către colaboratorii de poliție.

24. La date nespecificate, procuratura a audiat cele trei persoane implicate în bătaie. Acestea au reiterat declarațiile lor anterioare (paragraful 19 *supra*). Persoanele au menționat suplimentar că nici pe traseul spre sectorul de poliție, nici la sosirea lor la acest sector, colaboratorii de poliție nu l-au maltratat pe reclamant și pe vărul acestuia.

25. La diferite date, procurorul responsabil de cauză a audiat doi colaboratori de poliție care au reținut reclamantul și pe vărul său, colaboratorul de poliție care a efectuat investigația în legătură cu acuzarea de furt, un inspector superior de la poliția criminală a Comisariatului de poliție Buiucani și doi colaboratori de poliție ai unității de gardă a Comisariatului general de poliție Chișinău. Toți au dezmințit aplicarea relor tratamente față de reclamant și vărul său.

26. La 7 iunie 2006 procurorul a emis o ordonanță de neîncepere a urmăririi penale în legătură cu plîngerile reclamantului, deoarece fapta nu întrunea elementele infracțiunii. Procurorul a conchis că leziunile corporale ale reclamantului menționate în raportul de examinare medico-legală din 2 februarie 2006 (paragraful 16 *supra*) ar fi fost cauzate în momentul bătăii pînă la sosirea colaboratorilor de poliție și că cele trei persoane implicate în altercație au procedat în limitele legitimei apărări.

27. La 16 iunie 2006 avocatul reclamantului a contestat ordonanța menționată supra.

28. Printr-o încheiere din 6 iulie 2006 judecătorul de instrucție din judecătoria sectorului Buiucani mun. Chișinău a respins această plîngere pe motiv că era nefondată și a confirmat rezoluția de neîncepere a urmăririi penale. Prevederile pertinente a încheierii sunt următoarele:

« (...) la [13] februarie 2006 [reclamantul și vărul său] s-au adresat cu cereri în care au solicitat atragerea la răspundere penală [a trei persoane] care i-au bătut pe ei la 26 ianuarie 2006 orele 23.00 (...). Din raportul de examinare medico-legală din 2 februarie 2006 rezultă că [reclamantul] a fost bătut pe stradă la 26 ianuarie 2006 orele 23.00 de persoane necunoscute, cu stabilirea vătămarilor corporale ușoare (...). Doar în explicațiile sale din 30 mai 2006 [reclamantul și vărul său] indică la faptul că colaboratorii de poliție le-au aplicat lovituri [în incinta postului de poliție]. Fiind audiați, [colaboratorii de poliție] au declarat că, careva lovituri în incinta postului de poliție nimeni nu le-a aplicat [reclamantului și vărului său], leziunile corporale la ei fiind produse în cadrul conflictului (...).

Din ordonanța procurorului din 7 iunie 2006 rezultă că nu au fost stabilite acțiuni de maltratare de către colaboratorii de poliție, leziunile corporale [depistate] (...) fiind cauzate în cadrul incidentului cu [cele trei persoane] (...), dar ultimii au procedat în limitele legitimei apărări (...).

De asemenea, instanța de judecată consideră că invocarea întîrziată de către [reclamant și vărul său] a faptului maltratării lor, constituie o metodă de apărare în cauza penală [cu privire la furt] (...) »

29. La 6 septembrie 2006, cu scopul de a compila toate materialele pertinente în vederea depunerii cererii sale la Curte, reprezentantul reclamantului a cerut procurorului să i se elibereze o copie a declarațiilor

reclamantului și a vărului său în legătură cu alegațiile lor despre relele tratamente.

La 21 septembrie 2006 procuratura i-a trimis materialele solicitate.

C. Rezultatul procedurii penale inițiate împotriva vărului reclamantului

30. Printr-o decizie definitivă a Curții Supreme de Justiție din 3 decembrie 2008, vărul reclamantului a fost condamnat pentru furtul comis la 26 ianuarie 2006 și i-a fost aplicat pedeapsa patru ani închisoare cu suspendare pe un termen de doi ani.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

31. Dreptul intern pertinent în speță este rezumat în hotărîrea *Parnov c. Moldovei* (nr. 35208/06, § 17, 13 iulie 2010 – această hotărîre este disponibilă doar în limba engleză).

ÎN DREPT

32. Invocînd articolul 3 din Convenție, reclamantul s-a plîns, pe de o parte, de rele tratamente aplicate de către colaboratorii de poliție în incinta postului de poliție și la Comisariatul de poliție Buiucani mun. Chișinău și, pe de altă parte, de lipsa unei investigații efective în legătură cu aceste alegații. Acest articol prevede:

« Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante. »

33. De asemenea, reclamantul s-a plîns de lipsa unui recurs efectiv la nivel național în sensul articolului 13 din Convenție, susceptibil de a apăra drepturile sale enunțate de articolul 3 din Convenție. Prevederile acestui articol sunt:

« Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale (...) »

34. Mai mult, în temeiul articolului 34 din Convenție, reclamantul a acuzat procuratura că nu a răspuns în termen rezonabil la cererea sa de a i se elibera copia declarațiilor care erau anexate la materialele dosarului, astfel fiind împiedicat de a-și exercita dreptul său la un recurs individual în fața Curții. Prevederile pertinente ale articolului 34 din Convenție sunt următoarele:

« (...) Înaltele Părți Contractante se angajează să nu împiedice prin nicio măsură exercițiul eficace al acestui drept. »

I. CHESTIUNE PRELIMINARĂ

35. Curtea notează că reclamantul a decedat la 15 octombrie 2008 și că mătușa sa și unicul moștenitor, dna Elena Sturza, și-a exprimat dorința de a continua procedura.

36. Curtea amintește că, în alte cauze în care reclamantul decedase în timpul desfășurării procedurii, a luat în considerare dorința de a o continua, exprimată de către un moștenitor, de către o rudă apropiată și chiar, avînd în vedere circumstanțele prezentei cauzei, de către un potențial succesor (legatar universal) care a solicitat să i se recunoască drepturile sale succesoriale într-o procedură pendinte (a se vedea, printre altele, *Deweer c. Belgiei*, 27 februarie 1980, §§37-38, seria A nr. 35; *Vocaturo c. Italiei*, 24 mai 1991, § 2, seria A nr. 206-C, și *Malhous c. Republicii Cehe* (dec.) [MC], nr. 33071/96, CEDO 2000-XII).

37. În speță, Curtea constată că dna Sturza, în calitate de rudă apropiată și legatar universal a reclamantului, are un scop legitim de a continua procedura și că Guvernul nu a contestat, de altfel, acest aspect.

38. Prin urmare, Curtea îi recunoaște dnei Sturza calitatea de a se substitui reclamantului în prezenta procedură.

II. ADMISIBILITATEA

A. Referitor la plîngerile invocate de către dna Sturza

39. În observațiile sale din 8 aprilie 2011 prezentate Curții, dna Sturza a susținut, de asemenea, că ea însăși este victima încălcărilor pretinse inițial de către reclamant.

40. Guvernul a invocat lipsa calității de victimă a reclamantei; Guvernul a susținut că aceasta din urmă nu a fost afectată personal de încălcările în cauză.

41. Curtea consideră că nu este necesar să se pronunțe asupra excepției ridicate de Guvern, deoarece plîngerile dnei Sturza sunt inadmisibile din alte motive.

42. Curtea reamintește că în temeiul articolului 35 § 1 din Convenție, aceasta nu poate fi sesizată cu o cauză decît «în termen de șase luni de la data deciziei interne definitive»; totuși Curtea trebuie să determine la ce dată a fost pronunțată o asemenea «decizie internă definitivă» pentru a putea aplica din oficiu regula celor șase luni (*Walker c. Regatului-Unit* (dec.), nr. 34979/97, CEDO 2000-I).

43. În prezenta cauză, Curtea constată că decizia internă definitivă corespunde încheierii pronunțate de către judecătorul de instrucție din judecătoria sectorului Buiucani mun. Chișinău din 6 iulie 2006 (paragraful 28 *supra*). În consecință, plîngerile dnei Sturza depuse la 8 aprilie 2011 sunt

tardive și trebuie să fie respinse în conformitate cu articolul 35 §§ 1 și 4 din Convenție.

B. Cu privire la plângerea invocată în temeiul articolului 34 din Convenție

44. Reclamantul s-a plîns că a fost încălcat dreptul său la recurs individual în fața Curții, deoarece în opinia lui procuratura nu i-a răspuns în termen rezonabil cererii sale de a i se elibera copia declarațiilor anexate la materialele dosarului, și anume declarația sa și a vărului său despre relele tratamente care le-ar fi suferit.

45. Curtea reamintește că, pentru ca mecanismul recursului individual stabilit de articolul 34 din Convenție să fie eficace, este extrem de important ca reclamanții, existenți sau potențiali, să fie liberi să comunice cu Curtea, fără ca autoritățile să facă presiuni de vreun fel pentru a-și retrage sau modifica cererile lor (a se vedea, printre altele, *Akdivar și alții c. Turciei*, 16 septembrie 1996, § 105, *Culegere ale hotărîrilor și deciziilor* 1996-IV, și *Aksoy c. Turciei*, 18 decembrie 1996, § 105, *Culegere* 1996-VI). În acest sens, termenul «presiuni» include nu doar constrîngerea directă și actele flagrante de intimidare, dar de asemenea și actele sau contactele indirecte și aluziile care urmăresc să convingă sau să descurajeze reclamanții de a se folosi de recursul pus la dispoziție de Convenție (*Kurt c. Turciei*, 25 mai 1998, § 160, *Culegere* 1998-III).

46. În prezenta cauză, Curtea constată că la 6 septembrie 2006 reprezentantul reclamantului a solicitat procuraturii să i se elibereze o copie a documentelor în cauză și că procuratura le-a remis prin poștă la 21 septembrie 2006; Curtea conchide că procuratura a reacționat prompt. Mai mult ca atît, Curtea notează că nimic în dosar nu indică că autoritățile naționale ar fi avut un comportament menit să îndemne reclamantul să retragă sau să modifice cererea sa ori să-l împiedice într-o oricare altă manieră în exercitarea efectivă a dreptului său la un recurs individual, sau că comportamentul lor ar fi avut de fapt un astfel de efect.

47. În consecință, Statul pîrît a respectat obligațiile sale ce îi revin în temeiul ultimei propoziții din articolul 34 din Convenție.

C. Cu privire la restul cererii

48. Constatînd că plîngerile invocate de către reclamant în temeiul articolelor 3 și 13 din Convenție nu sunt nefondate în sensul articolului 35 § 3 a) din Convenție și că nu se observă nici un alt motiv de inadmisibilitate, Curtea le declară admisibile.

III. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE

A. Argumentele părților

1. Pretinsele rele tratamente

49. În cererea sa inițială, reclamantul a susținut că el a fost maltratată de către colaboratorii de poliție în perioada detenției sale, de la 26 ianuarie până la 1 februarie 2006, și că leziunile constatate în timpul examinărilor medicale au fost imputabile acestora. Reprezentantul său a considerat că Guvernul nu a prezentat vreo explicație plauzibilă susceptibilă de a inversa prezumția potrivit căreia leziunile au fost cauzate pe parcursul acestei perioade.

50. Guvernul a replicat că inițial reclamantul s-a plîns că ar fi fost maltratată doar de către cele trei persoane implicate în altercația din 26 ianuarie 2006. Guvernul a precizat că reclamantul a declarat medicului legist la 2 februarie 2006 că a fost lovit de un necunoscut în stradă și că, în declarația sa din 9 februarie 2006, el a indicat că a fost bătut de către cele trei persoane. Guvernul a relevat că doar la 30 mai 2006, aproximativ patru luni după ce au avut loc faptele, reclamantul a invocat pentru prima dată procurorului că ar fi fost victimă a maltratării de către colaboratorii de poliție. Guvernul a menționat că, chiar dacă pretinsele rele tratamente au avut loc, reclamantul trebuia să informeze de îndată autoritățile. Ținând cont de circumstanțele cauzei și comportamentul reclamantului, Guvernul a considerat că n-a fost stabilit, dincolo de orice dubiu rezonabil, că reclamantul ar fi suferit cu adevărat rele tratamente.

2. Cu privire la alegațiile lipsei unei anchete efective

51. Reprezentantul reclamantului a menționat că investigația desfășurată de către autoritățile Republicii Moldova a fost superficială și că procurorul responsabil de cauză nu a reacționat imparțial. Mai mult, acesta și-a exprimat regretul că colaboratorii de poliție implicați nu au fost suspendați din funcțiile lor în perioada investigației și că nu a fost efectuată nici o investigație la sectoarele de poliție unde reclamantul a pretins că ar fi fost maltratată.

52. Guvernul a susținut că investigația a fost efectivă, fiind inițiată imediat și că procuratura a reacționat prompt interogînd, printre altele, colaboratorii de poliție vizați și cele trei persoane implicate în altercație.

B. Aprecierea Curții

1. Principii generale

53. După cum a statuat Curtea de mai multe ori, articolul 3 din Convenție consfințește una dintre valorile fundamentale ale societății

democratice. Acest articol 3 nu prevede nicio excepție, aspect prin care se deosebește față de majoritatea clauzelor normative ale Convenției, iar potrivit articolului 15 § 2 din Convenție, el nu implică nicio derogare, chiar nici în caz de pericol public ce amenință viața națiunii (*Selmouni c. Franței* [MC], nr. 25803/94, § 95, CEDO 1999-V, și *Labita c. Italiei* [MC], nr. 26772/95, § 119, CEDO 2000-IV). Curtea a confirmat că, chiar și în cele mai dificile situații, cum ar fi lupta împotriva terorismului și a crimei organizate, Convenția interzice în termeni absoluți tortura, pedepsele și tratamentele inumane sau degradante, indiferent de provocările victimei (*Chahal c. Regatului-Unit*, 15 noiembrie 1996, § 79, *Culegere* 1996-V, și *Labita*, menționat supra, § 119).

54. De asemenea, Curtea amintește că atunci când o persoană se află în detenție și respectiv sub custodia colaboratorilor de poliție, orice leziune care îi este provocată pe parcursul acestei perioade dă naștere unor puternice prezumții de fapt (*Salman c. Turciei* [MC], nr. 21986/93, § 100, CEDO 2000-VII). Prin urmare, Guvernului îi revine obligația să prezinte o explicație plauzibilă cu privire la originea leziunilor constatate și să aducă dovezi în ceea ce privește elementele ce pun la îndoială alegațiile victimei, în special dacă acestea din urmă sunt justificate prin documente medicale (a se vedea, printre altele, *Selmouni*, menționat supra, § 87; *Soner Önder c. Turciei*, nr. 39813/98, § 34, 12 iulie 2005, și *Dönmüş și Kaplan c. Turciei*, nr. 9908/03, § 44, 31 ianuarie 2008).

55. În plus, Curtea amintește că alegațiile de rele tratamente contrare articolului 3 din Convenție trebuie să fie justificate corespunzător prin elemente de probă (*Martinez Sala și alții c. Spaniei*, nr. 8438/00, § 122, 2 noiembrie 2004). Pentru a stabili preținsele circumstanțe ale cauzei, Curtea va ține cont de standardul probării "dincolo de orice dubiu rezonabil" că, o astfel de probă poate rezulta dintr-un cumul de indicii sau din prezumții necontestate, suficient de serioase, exacte și concordante (*Irlande c. Regatului-Unit*, 18 ianuarie 1978, § 161 *in fine*, seria A nr. 25, și *Labita*, menționat supra, §§ 121 și 152).

56. Curtea reafirmă că atunci când un individ este privat de libertate, utilizarea forței fizice asupra sa atunci când ea nu este strict necesară prin comportamentul său, lezează demnitatea umană și constituie, în principiu, o încălcare a dreptului garantat de articolul 3 din Convenție (*Ribitsch c. Austriei*, 4 decembrie 1995, § 38, seria A nr. 336). Mai mult, necesitățile investigației și dificultățile incontestabile ale luptei împotriva criminalității nu pot avea ca efect limitarea protecției asupra integrității fizice a persoanei (*Tomasi c. Franței*, 27 august 1992, § 115, seria A nr. 241-A).

57. În egală măsură, Curtea amintește că, dacă o persoană face o afirmație credibilă că, fiind în custodia poliției sau altor autorități similare ale Statului, a suferit un tratament contrar articolului 3 din Convenție, această prevedere, combinată cu obligația generală impusă Statului prin articolul 1 din Convenție de « [a garanta] oricărei persoane aflate sub

jurisdicția sa drepturile și libertățile definite (...) [în] Convenție », implică în sine desfășurarea unei investigații oficiale efective. Această investigație trebuie să conducă la identificarea și pedepsirea persoanelor responsabile. În caz contrar, interdicția generală prin lege a torturii, a tratamentelor sau a pedepselor inumane și degradante, în pofida importanței sale fundamentale, ar fi inefficientă în practică și ar face posibil, în anumite cazuri, pentru funcționarii Statului să abuzeze de drepturile persoanelor aflate în custodia lor, ei beneficiind, astfel, de o imunitate virtuală (*Georgiy Bykov c. Rusiei*, nr. 24271/03, § 60, 14 octombrie 2010; *Corsacov c. Moldovei*, nr. 18944/02, § 68, 4 aprilie 2006, și *Assenov și alții c. Bulgariei*, 28 octombrie 1998, § 102, *Culegere* 1998-VIII).

58. În cele din urmă, Curtea amintește că investigația efectuată în legătură cu pretenziile rele tratamente trebuie să fie minuțioasă și rapidă, ceea ce înseamnă că autoritățile întotdeauna trebuie să depună un efort serios pentru a constata ce s-a întâmplat în fapt și nu trebuie să se bazeze pe concluzii pripite sau nefondate pentru a înceta investigația sau justifica deciziile lor (*Assenov și alții*, menționat supra, § 103, și *Bati și alții c. Turciei*, nr. 33097/96 și 57834/00, § 136, CEDO 2004-IV). Autoritățile trebuie să întreprindă toate măsurile rezonabile de care dispun pentru a obține probe referitoare la faptele în cauză, inclusiv, *inter alia*, declarațiile martorilor oculari și expertizele medico-legale (*Tanrikulu c. Turciei* [MC], nr. 23763/94, §104, CEDO 1999-IV, și *Gül c. Turciei*, nr. 22676/93, § 89, 14 decembrie 2000). Orice deficiență a investigației care subminează capacitatea sa de a stabili cauza prejudiciilor suferite sau identitatea responsabililor riscă să se concludă că aceasta nu corespunde standardului de eficacitate (*Boicenco c. Moldova*, nr. 41088/05, § 123, 11 iulie 2006).

2. Aplicarea principiilor menționate supra prezentei cauze

59. Curtea observă că părțile nu sunt de acord în ceea ce privește originea vătămarilor corporale ale reclamantului. Potrivit celui din urmă, ele ar fi fost cauzate de către cele trei persoane și colaboratorii de poliție, iar Guvernul a susținut versiunea potrivit căreia ele ar fi fost cauzate exclusiv în timpul altercației, până la sosirea colaboratorilor de poliție.

60. Curtea consideră că a fost stabilit că a avut loc o altercație violentă între diferiți protagoniști în stradă și că o parte dintre vătămarile corporale ale reclamantului au fost cauzate în acest context. Pe de altă parte, Curtea notează că la 9 februarie 2006 reclamantul însăși a depus o plîngere împotriva celor trei persoane pentru că a fost bătut și avea leziuni corporale (paragraf 18 *supra*). Prin urmare, Curtea estimează că îi rămîne să determine dacă toate vătămarile corporale ale reclamantului au fost cauzate în timpul altercației menționate.

61. Curtea observă că reclamantul nu a fost supus unei examinări medicale înainte de a fi plasat în custodia poliției; de altfel, o asemenea examinare ar fi fost adecvată, în special din cauza confruntării survenite

între diferiți protagoniști. Curtea reamintește că o examinare medicală poate nu numai să stabilească dacă o persoană poate fi supusă unui interogatoriu, dar și, în caz de pretinse tratamente contrare articolului 3 din Convenție, să «exonereze» autoritățile de obligația de a justifica în ceea ce privește originea vătămarilor constatate (*Türkan c. Turciei*, nr. 33086/04, § 42, 18 septembrie 2008).

62. Curtea relevă că reclamantul a fost supus unei examinări medicale la 27 ianuarie 2006, aproximativ a doua zi după reținerea sa, și că, urmare acestei examinări, medicii au stabilit că reclamantul avea o fractură a oaselor nazale fără deplasare și o plagă contuză în regiunea pavilionului auricular drept, precum și că el era în stare de ebrietate (paragraful 12 *supra*). Astfel, Curtea notează că, a doua zi după eliberarea sa – șase zile după prima examinare medicală – reclamantul s-a adresat din propria inițiativă unui medic-legist și că ultimul a constatat, în afară de leziunile menționate, vătămări corporale suplimentare, și anume o echimoză în jurul ochiului stâng, excoriații în regiunea temporală și o echimoză pe obrazul drept (paragraful 16 *supra*). Curtea consideră că conținutul acestor două rapoarte de examinare medico-legală este coerent cu declarațiile reclamantului care susținea că după plasarea sa în detenție, ar fi fost lovit cu pumnii anume peste cap.

63. Astfel, este de competența Curții de a determina dacă Guvernul a prezentat o explicație plauzibilă în ceea ce privește originea vătămarilor corporale ale reclamantului și dacă probele prezentate pun la îndoială veridicitatea alegațiilor acestuia din urmă.

64. În absența unui proces-verbal de plasare în detenție provizorie cu explicarea condițiilor de reținere a reclamantului și unui raport de examinare medico-legală întocmit la acel moment, Curtea consideră că nu a fost demonstrat în mod convingător că vătămarile corporale ale reclamantului au fost cauzate exclusiv în timpul altercației cu cele trei persoane. Curtea acordă o atenție deosebită la constatările unor noi leziuni în cel de-al doilea raport de examinare medico-legală, care au fost stabilite după eliberarea reclamantului și care nu erau menționate în precedentul raport de examinare medico-legală, care fusese întocmit în următoarea zi după reținerea reclamantului. Prin urmare, Curtea notează că Guvernul nu a explicat originea acestor noi vătămări.

65. Pentru Guvern, alegațiile reclamantului sunt nefondate, deoarece acesta inițial s-a plîns că ar fi fost bătut doar de către cele trei persoane și abia după patru luni mai târziu a denunțat pretinsele rele tratamente. Potrivit Curții, acest element nu este el însuși capabil, avînd în vedere în particular conținutul celui de-al doilea raport de examinare medico-legală prezentat de către reclamant, să respingă alegațiile acestuia din urmă.

66. Curtea relevă că procuratura nu pare să fi cercetat pentru identificarea eventualilor martori a altercației survenite în stradă, cu scopul de a verifica gradul leziunilor suferite de către reclamant cu această ocazie.

De asemenea, Curtea subliniază lipsa vreunei explicații a autorităților statului referitoare la originea vătămarilor corporale suplimentare constatate la cea de-a doua examinare medicală a reclamantului (paragraful 62 *supra*); prin urmare, se pare că autoritățile au susținut versiunea colaboratorilor de poliție fără a efectua o investigație minuțioasă.

67. În consecință, avînd în vedere ansamblul elementelor prezentate pentru apreciere, Curtea consideră că a fost încălcat articolul 3 din Convenție sub aspectul său procedural.

68. În ceea ce privește chestiunea de a cunoaște dacă reclamantul a fost oare supus tratamentelor contrare articolului 3 în perioada detenției sale, Curtea notează că în prezenta cauză, deși există două rapoarte de examinare medico-legală menționate supra, materialele dosarului nu permit de a avea o certitudine, dincolo de orice dubiu rezonabil, referitor la împrejurările cauzării leziunilor corporale reclamantului. În acest sens, Curtea subliniază totuși că această imposibilitate se datorează în mare parte lipsei desfășurării unei investigații minuțioase și efective de către autoritățile naționale în legătură cu plîngerea depusă de reclamant pentru rele tratamente (*Lopata c. Rusiei*, nr. 72250/01, § 125, 13 iulie 2010, și *San Argimiro Isasa c. Spania*, nr. 2507/07, § 65, 28 septembrie 2010).

69. În consecință, Curtea nu poate să conchidă că a fost încălcat articolul 3 din Convenție sub aspect material în ceea ce privește pretensele rele tratamente în perioada detenției sale invocate de către reclamant.

IV. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 13 DIN CONVENȚIE

70. Reclamantul s-a plîns de lipsa unui recurs efectiv în dreptul Republicii Moldova, în ceea ce privește alegerile de rele tratamente.

71. Guvernul a contestat această pretenție și a invitat Curtea să constate că nu a fost încălcat articolul 13 din Convenție.

72. Curtea constată că această plîngere este, în esență, aceeași ca și cea invocată în temeiul articolului 3 din Convenție referitoare la lipsa unei anchete efective. Ținînd cont de concluzia în ceea ce privește articolul 3 (paragraful 67 *supra*), Curtea consideră că în prezenta cauză nu este necesar să se examineze dacă a fost încălcat articolul 13 din Convenție (a se vedea, printre altele, *Colibaba c. Moldova*, nr. 29089/06, § 58, 23 octombrie 2007).

V. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

73. Articolul 41 din Convenție prevede,

« Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoloalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă. »

A. Prejudiciu

74. Dna Elena Sturza a solicitat suma de 20000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral suferit de către nepotul său.

75. Guvernul a susținut că dna Sturza n-a fost afectată direct de pretensele încălcări și că ea nu are dreptul la vreo despăgubire. În orice caz, Guvernul a estimat că suma pretinsă este excesivă.

76. În primul rând, Curtea relevă că i-a recunoscut dnei Sturza dreptul de a continua procedura după decesul nepotului său, care a survenit la 15 octombrie 2008 (paragraful 38 *supra*). Curtea reamintește că, în astfel de circumstanțe o persoană autorizată să continue procedura după decesul reclamantului poate de asemenea să îl substituie pe acesta din urmă în ceea ce privește pretențiile invocate în temeiul articolului 41 din Convenție (*Malhous c. Republicii Cehă* [MC], nr. 33071/96, § 67, 12 iulie 2001). În speță, Curtea consideră că reclamantul trebuia să fi avut o anumită suferință și a suportat un traumă psihologică în legătură cu omisiunea autorităților competente. Statuind în echitate, Curtea consideră că este necesar să acorde dnei Sturza 5000 EUR pentru prejudiciul moral.

B. Costuri și cheltuieli

77. De asemenea, dna Sturza a solicitat suma de 6375 EUR pentru costuri și cheltuieli suportate în fața instanțelor naționale, precum și în fața Curții. Potrivit ei, această sumă corespunde remunerării avocatului pentru optzeci și cinci ore de lucru cu un tarif de 75 EUR per oră.

78. Guvernul a estimat că această sumă este excesivă.

79. Potrivit jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea costurilor și cheltuielilor numai dacă a demonstrat că acestea au fost reale, necesare și rezonabile în cantitate. În prezenta cauză, ținând cont de documentele de care dispune și de jurisprudența sa, Curtea consideră rezonabilă suma de 1500 EUR pentru toate cheltuielile. După deducerea sumei de 850 EUR achitată de către Consiliul Europei cu titlu de asistență juridică, Curtea îi acordă suma de 650 EUR.

C. Penalitate

80. Curtea consideră că este corespunzător ca penalitatea să fie calculată în dependență de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA,

1. *Declară*, cu majoritate de voturi, cererea admisibilă în ceea ce privește plîngerile reclamantului despre relele tratamente suportate în perioada privării sale de libertate și lipsa unei investigații efective în legătură cu aceasta (articolele 3 și 13 din Convenție) și inadmisibilă în ceea ce privește plîngerile invocate de dna Elena Sturza;
2. *Hotărăște*, în unanimitate, că Statul pîrît a respectat obligațiile sale ce îi revin în temeiul articolului 34 din Convenție;
3. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unul, că a fost încălcat articolul 3 din Convenție, sub aspect procedural;
4. *Hotărăște*, cu patru voturi contra trei, că nu a fost încălcat articolul 3 din Convenție, sub aspect material;
5. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu este necesar să fie examinată plîngerea invocată în temeiul articolului 13 din Convenție;
6. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unul,
 - a) că Statul pîrît trebuie să plătească dnei Elena Sturza, în termen de trei luni de la data la care această hotărîre va deveni definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care urmează să fie convertite în lei moldovenești conform ratei de schimb aplicabile la data executării hotărîrii:
 - i. 5000 EUR (cinci mii euro) pentru prejudiciul moral, plus orice taxă care poate fi percepută,
 - ii. 650 EUR (șase sute cincizeci euro) pentru costuri și cheltuieli, plus orice taxă care poate fi percepută;
 - b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus pînă la executarea hotărîrii, urmează să fie plătită o penalitate la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobînzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, plus trei procente;
7. *Respinge*, în unanimitate, restul cererii de satisfacție echitabilă.

Redactată în limba franceză și comunicată în scris la 29 octombrie 2013, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte

La prezenta hotărîre se anexează, în conformitate cu articolele 45 § 2 din Convenție și 74 § 2 din Regulament, opinia separată expusă de judecătorul Gyulumyan.

J.C.M.

S.Q.

OPINIA SEPARATĂ A JUDECĂTORULUI GYULUMYAN

Eu regret că nu pot să partajez raționamentul majorității în această cauză. Într-adevăr, motivarea care este expusă la paragrafele 65 și 66 din hotărîre este în esență următoarea: nici autoritățile naționale și nici Guvernul n-au explicat originea noilor vătămări corporale care nu au fost constatate la prima examinare medicală, efectuată a doua zi după reținerea reclamantului.

Ținînd cont de circumstanțele particulare ale prezentei cauze, imperfecțiunile menționate mai sus nu au avut nici o incidență asupra eficacității investigației. Însăși reclamantul a dezorientat procuratura, deoarece el s-a plîns inițial că a fost bătut numai de cele trei persoane în timpul altercației în stradă. În multiplele sale declarații, inclusiv acelea prezentate în cadrul celor două examinări medicale, reclamantul în mod sistematic a susținut că a fost bătut în stradă. Camera nu a acordat suficientă importanță faptului dovedit că doar după patru luni mai tîrziu reclamantul a denunțat relele tratamente în care el a fost victimă și două luni mai tîrziu după ce a fost informat de către Comisariat că cele trei persoane împotriva cărora el a depus plîngerea au procedat în limitele legitimei apărări (a se vedea paragrafele 20-21).

Trebuie remarcat faptul că, în ultimele sale observații, reprezentantul reclamantului a afirmat că ultimul a fost lovit peste cap și corp de către colaboratorii de poliție în timpul reținerii și detenției sale de cinci zile, pe cînd raportul de examinare medico-legală întocmit a doua zi după eliberarea reclamantului nu indica decît cîteva echimoze pe cap. Aceste elemente de asemenea pun la îndoială credibilitatea alegațiilor reclamantului. În general, răspunsul autorităților la alegațiile reclamantului, care au fost tardive și lipsite printre altele de credibilitate, nu pot fi considerate ca inadecvate în circumstanțele prezentei cauze.